U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **nezletilý E.-N. O. K.**, zastoupený matkou N. O. K., zastoupený advokátem Mgr. Bc. Milanem Janákem, třída Kpt. Jaroše 1844/28, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2025, čj. OAM-951/ZA-ZA11-K03-R2-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2026, čj. 22 Az 27/2025-34,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Bc. Milanu Janákovi, třída Kpt. Jaroše 1844/28, Brno, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 12 269,40 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodl, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Namítá, že v řízení uváděl hlavně humanitární důvody. Dřívější rozhodnutí žalovaného bylo již jednou zrušeno krajským soudem právě proto, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav ve vztahu k možnosti udělit humanitární azyl. Podle krajského soudu bylo třeba doplnit podklady týkající se zdravotního stavu stěžovatele a dostupnosti zdravotní péče v Nigérii. Teprve v průběhu dalšího řízení nabyla účinnosti novela zákona o azylu č. 314/2025 Sb., v důsledku které žalovaný nemohl stěžovateli humanitární azyl udělit (neboť byl zrušen s účinností od 1. 10. 2025 s retroaktivními účinky). Žalovaný vydal napadené rozhodnutí jen několik dnů po účinnosti nové právní úpravy, ačkoliv měl věc k novému projednání k dispozici již od začátku roku 2025. Takový postup učinil stěžovatele závislým na rychlosti či účelovosti rozhodování žalovaného a je v rozporu s principem právní jistoty. Podle stěžovatele je irelevantní argumentace krajského soudu, že žalovaný *„naznačil“* důvody neudělení humanitárního azylu.

[3] Stěžovatel v řízení namítl protiústavnost přechodných ustanovení zákona o azylu, ale krajský soud se s návrhem na jejich zrušení na Ústavní soud neobrátil, ačkoliv k tomu byly důvody. Přijatelnost kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že jde o právní otázku, která dosud nebyla v judikatuře řešena (tj. zda nejsou uvedená ustanovení protiústavní a nepřípustně retroaktivní).

[4] Krajský soud podle stěžovatele nesprávně posoudil otázku přípustnosti aplikace čl. II bodu 9 novely na řízení zahájená před její účinností, současně zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti a vnitřní rozpornosti a odchýlil se od závěrů, které sám vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku v téže věci. Zásadní význam mají specifické procesní okolnosti, jež založily legitimní očekávání stěžovatele. Jinak by předchozí zrušující rozsudek postrádal *„jakýkoliv procesní smysl“*.

[5] Stěžovatel krajskému soudu vytýká též formální přístup k ústavnímu testu proporcionality. Soud se sice přihlásil k doktríně nepravé retroaktivity, ale rezignoval na posouzení intenzity zásahu do práv stěžovatele ve srovnání s veřejným zájmem.

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Také navrhl, aby NSS zvážil předložení návrhu na zrušení přechodných ustanovení k Ústavnímu soudu.

[7] Žalovaný souhlasí s názorem krajského soudu. Navrhl, aby NSS kasační stížnost odmítl, popř. zamítl.

[8] NSS se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 11-12, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[9] Kasační stížnost **je nepřijatelná**.

[10] Podle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná, protože v judikatuře dosud nebyla řešena otázka ústavnosti přechodných ustanovení novely zákona o azylu č. 314/2025 Sb. Stěžovatel však pomíjí podstatu argumentace krajského soudu. Ten pojednal o tom, proč považuje retroaktivitu daných ustanovení za přípustnou, zároveň ovšem zdůraznil, že výroku rozhodnutí žalovaného předcházelo meritorní posouzení životní situace stěžovatele a pro udělení humanitárního azylu nebyly shledány důvody. Závěr žalovaného by tak byl totožný i tehdy, rozhodoval-li by podle předcházející právní úpravy (která umožňovala udělení humanitárního azylu). Stěžovateli se tedy po *„obsahové stránce“* dostalo též věcného posouzení otázky, zda splňoval podmínky pro humanitární azyl, či nikoliv. Nejednalo se o pouhý *„náznak“* hypotetických důvodů pro jeho neudělení, jak v kasační stížnosti uváděl stěžovatel (v podrobnostech viz body 30-32 napadeného rozsudku, v nichž krajský soud rekapituluje odůvodnění neudělení humanitárního azylu a ztotožňuje se s ním).

[11] Krajský soud také vysvětlil, proč na posouzení situace stěžovatele nic nemění ani časové okolnosti rozhodnutí žalovaného poté, kdy jeho dřívější rozhodnutí bylo soudem zrušeno. Žalovaný pasivně nevyčkával nabytí účinnosti novely, ale uposlechl závazný právní názor krajského soudu a vyzval matku stěžovatele, aby doložila aktuální lékařské zprávy a další materiály ohledně jeho zdravotního stavu. Následně se věcně vypořádal s tím, proč stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu, jak mohl stěžovatel legitimně očekávat. Krajský soud rovněž zdůraznil, že předchozím rozsudkem se nijak nevyslovil k tomu, jak má žalovaný o důvodnosti stěžovatelovy žádosti rozhodnout.

[12] Krajský soud uzavřel, že stěžovatel nebyl nijak dotčen na svých právech. Nepravá retroaktivita přechodných ustanovení novely č. 317/2025 Sb. nijak nezasáhla do stěžovatelovy právní jistoty, natož aby se jednalo o zásah neúnosný (resp. protiústavní). Ani případná aplikace dřívější právní úpravy totiž nemohla za daných (procesních i věcných) okolností vést k příznivějšímu výsledku pro stěžovatele. Proto krajský soud nepředložil věc Ústavnímu soudu.

[13] Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem považuje NSS kasační stížnost za nepřijatelnou, neboť nijak nepřesahuje zájmy stěžovatele. Je zřejmé, že žalovaný i krajský soud posuzovali konkrétní skutkové okolnosti stěžovatelovy věci, aniž by se otázka ústavnosti přechodných ustanovení ukázala jako stěžejní. Věcné závěry ohledně nesplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu stěžovatel v kasační stížnosti nezpochybnil, a proto se k nim NSS blíže nevyjadřuje. Vzhledem k nepřijatelnosti kasační stížnosti nebylo namístě, aby NSS podrobněji pojednal o návrhu stěžovatele na zrušení přechodných ustanovení k Ústavnímu soudu, ani o souvisejících úvahách stěžovatele k posouzení intenzity zásahu do práv stěžovatele ve srovnání s veřejným zájmem.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle úspěchu ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

[15] NSS stěžovateli ustanovil zástupce, jehož odměnu a hotové výdaje hradí stát. NSS proto rozhodl o odměně a nákladech ustanoveného zástupce, jejichž celková výše činí 12 269,40 Kč a je tvořena těmito částkami:

- odměnou advokátovi za zastupování v řízení o kasační stížnosti, tj. za dva úkony právní služby (převzetí věci, doplnění kasační stížnosti). Odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) činí 2 x 4 620 Kč [§ 7 bod 5; § 9 odst. 5; § 11 odst. 1 písm. b), d) advokátního tarifu]. Ke každému úkonu je třeba připočíst 450 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). To dohromady činí 10 140 Kč;
- částkou DPH ve výši 21 % z vypočtené z odměny a paušálních náhrad, kterou je advokát coby plátce DPH povinen odvést; ta činí 2 129,40 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2026

Ondřej Mrákota
předseda senátu